

1. Namangan davlat universiteti 70310102-Iqtisodiyot (o'zbek) mutaxassisligi kunduzgi ta'lif shakli 1-bosqich talabalari uchun "Xulq-atvor iqtisodiyoti" fanidan 2024/2025 o'quv yili bahorgi semestrida o'tkaziladigan yakuniy nazorat uchun auditoriyada o'tilgan mavzular (ma'ruza, amaliy, seminar va b.) yuzasidan nazorat savollar banki

1. Xulq atvor iqtisodiyoti nima?
2. Ratsionallik nazariyasi va xulq atvor iqtisodiyoti o'rtaqidagi farqni tushuntirib bering.
3. Insonlar iqtisodiy qarorlar qabul qilishda qanday muammolarga duch keladi?
4. Kognitiv buzilishlar iqtisodiy qarorlarga qanday ta'sir qiladi?
5. Xulq atvor iqtisodiyotining asosiy tushunchalari nimalardan iborat?
6. Insonlar nima uchun ko'pincha uzoq muddatli foydalarni qisqa muddatli foydalarga qaraganda past baholaydilar?
7. Loss aversion (yo'qotishdan qo'rqlik) nima va bu iqtisodiy qarorlarga qanday ta'sir qiladi?
8. Anchoring (bog'lanish) effekti qanday ishlaydi va iqtisodiy qarorlarga ta'siri qanday?
9. Nega odamlar yuqori riskli tanlovlarni afzal ko'rishadi?
10. Status quo bias (holatni saqlashga intilish) nima?
11. Mental accounting (ruhiy hisob) nima va qanday ishlaydi?
12. Hyperbolic discounting (giperbolik chegirma) nima?
13. Prospect nazariyasi qanday ishlaydi?
14. Insonlar iqtisodiy qarorlar qabul qilishda qanday intuitiv xatolarga yo'l qo'yishadi?
15. Ratsional iqtisodchi va xulq atvor iqtisodchisi o'rtaqidagi farq nima?
16. Nega odamlar ko'pincha hozirgi foydalarni uzoq muddatli foydalarga qaraganda afzal ko'rishadi?
17. "Nudging" (ko'rsatmalar) nima va u qanday ishlaydi?
18. Nudging iqtisodiy qarorlar qabul qilishda qanday rol o'ynaydi?
19. Odamlarning "yo'qotishni yo'qotish" istagi qanday ta'sir qiladi?
20. Ko'rsatkichlar (framing) iqtisodiy qarorlarga qanday ta'sir qiladi?
21. Riskni boshqarish strategiyalarini xulq atvor iqtisodiyoti nuqtai nazaridan tushuntirib bering.
22. Baxtni o'lchashda xulq atvor iqtisodiyotining roli qanday?
23. "Nega odamlar ko'pincha o'z foydalariga qarshi qarorlar qabul qilishadi?"
24. Xulq atvor iqtisodiyotining kundalik hayotdagi amaliyatga ta'siri qanday?
25. Odamlar qancha pulni hozir olishni istaydi, lekin kelajakdagি kattaroq miqdorni afzal ko'rishmaydi?
26. Boshqa odamlar bilan solishtirganda o'z holatingizni qanday baholaysiz?
27. Mental accounting tushunchasini qanday misollar bilan tushuntirib bera olasiz?
28. Ratsionallikni ta'sir etuvchi omillar nimalar?
29. Odamlar ba'zida iqtisodiy qarorlarni qanday qilib rejalashtiradilar?
30. Odamlar qarorlar qabul qilishda qanday noaniqlikni boshdan kechirishadi?
31. Qanday qilib xulq atvor iqtisodiyoti xulq-atvorni prognoz qilishda yordam beradi?

32. Risk va vaqtini qanday baholaysiz, shuningdek, ular iqtisodiy qarorlar uchun qanday ta'sir ko'rsatadi?
33. Giperbolik chegirmalar iqtisodiy qarorlarni qanday o'zgartiradi?
34. Baxt va tug'yon tuyg'ularining iqtisodiy qarorlarga ta'siri qanday?
35. Insonlar qanday qilib iqtisodiy qarorlarni o'z ehtiyojlariga moslashtiradilar?
36. Samaradorlik va xatolar orasidagi farq qanday tushuniladi?
37. Xulq atvor iqtisodiyoti iqtisodiy modellarni qanday takomillashtiradi?
38. Vaziyatlarni taqdim etishning (framing) qarorlar qabul qilishga qanday ta'siri bor?
39. Sub'ektiv ehtimollarni baholashning xulq atvor iqtisodiyotidagi o'rni qanday?
40. Kognitiv buzilishlarni qanday o'lchash mumkin?
41. Insonlar qanday qilib barcha variantlar orasidan eng yaxshi tanlovn ni qabul qilishadi?
42. Xulq atvor iqtisodiyotining asosiy ilmiy ishlarini nomlab bera olasizmi?
43. Insonlarning qarorlarida his-tuyg'ularning roli qanday?
44. Necha marta ma'lum bir qarorlarni amalga oshirishga qaror qilganimizda, xatolarning takrorlanishini qanday tushuntirasiz?
45. Insonlar ko'pincha muammolarni qanday yengillashtiradilar?
46. Shaxsiy manfaatlarga asoslangan qarorlarni qanday tushuntirishingiz mumkin?
47. Liderlik qarorlarini xulq atvor iqtisodiyoti nuqtai nazaridan qanday tushuntirasiz?
48. Kognitiv biaslarning xulq atvor iqtisodiyoti modelidagi roli qanday?
49. Ratsional qarorlar va xulqiy qarorlar o'rtasidagi farqni qanday tushuntirasiz?
50. Insonlarning qarorlarida omonat va o'zgaruvchanlik qanday ta'sir qiladi?
51. Nechta variantni tanlashda odamlar ko'pincha qanday qarorlar qabul qilishadi?
52. Odamlar qanday qilib o'z tanlovlarni o'zgartiradilar?
53. Riskni baholashda qaysi elementlar muhimroq?
54. Ba'zi odamlar iqtisodiy qarorlarda qisqa muddatli maqsadlarni uzoq muddatli maqsadlardan ustun qo'yishadi. Buni qanday tushuntirasiz?
55. Iqtisodiy xatolarning sabablarini qanday tushuntirasiz?
56. Sof foyda va yomon ta'sirlar o'rtasidagi farq qanday tushuntiriladi?
57. Cognitive dissonance (kognitiv dissonans) nima?
58. Aqliy qiyinchiliklar va ularning iqtisodiy qarorlarga ta'siri qanday?
59. Odamlar qanday qilib iqtisodiy risklarni baholashadi?
60. Foydani baholashda xulq atvor iqtisodiyotining roli qanday?
61. Xulq atvor iqtisodiyotida qarorlarni bashorat qilishning qanday usullari mavjud?
62. Insonlar qarorlarida qanday intuitiv fikrlashlarga asoslanadilar?
63. Uzoq muddatli foydalarga qaraganda qisqa muddatli foydalarga ko'proq ahamiyat berish nimani anglatadi?
64. Ko'pincha iqtisodiy qarorlar qabul qilishda muammolar yuzaga keladi, buning sabablari nima?
65. Xulq atvor iqtisodiyoti qarorlar qabul qilishda qanday yondoshuvlarni taqdim etadi?
66. Ko'rsatkichlar va ularning iqtisodiy qarorlarga ta'siri qanday?
67. Aqliy qiyinchiliklar va qarorlarni qabul qilishdagi xatolarni qanday kamaytirish mumkin?
68. Odamlar qanday qilib xatolarini anglab yetishadi?
69. Sodda iqtisodiy qarorlar qanday qilib murakkab muammolarga olib keladi?

70. Ko'plab tanlovlarning mavjudligi qarorlar qabul qilishda qanday ta'sir qiladi?
71. Asosiy tushunchalarni ko'rib chiqsangiz, xulq atvor iqtisodiyotining qanday samaralari bor?
72. Iqtisodiy qarorlar qabul qilishda bozorlarning ta'siri qanday?
73. Insonlarning tanlovlariiga atrof-muhitning ta'siri qanday?
74. Risklarni tasavvur qilishda ko'plab kognitiv buzilishlar qanday ishlaydi?
75. Xulq atvor iqtisodiyoti odamlar iqtisodiy boshqaruvni qanday yaxshilashlari mumkinligini tushuntiradi. Buning uchun qanday yondashuvlar mavjud?
76. Insonlar iqtisodiy qarorlar qabul qilishda qanday doimiy xatolarni takrorlaydilar?
77. Xulq atvor iqtisodiyoti asosan qanday ilmiy metodlarni ishlatadi?
78. Ba'zi hollarda odamlar ko'proq foyda olishga qaratilgan qarorlar o'rniغا, xavfga qarshi qarorlar qabul qilishadi. Buni qanday tushuntirasiz?
79. Hayotdagi turli muammolarni qanday iqtisodiy nuqtai nazardan hal qilasiz?
80. Xulq atvor iqtisodiyoti bo'yicha qaysi yirik ilmiy tadqiqotlar mavjud?
81. Sub'ektiv baholar va qarorlar qanday bog'lanadi?
82. Ko'rsatkichlarni qanday to'g'ri taqdim etish orqali qarorlar qabul qilishni yaxshilash mumkin?
83. Boshqaruvning iqtisodiy aspektlarini qanday izohlash mumkin?
84. Barcha qarorlar qabul qilishda qanday ijtimoiy ta'sirlar mavjud?
85. Insonlar qachon iqtisodiy qarorlarda hamma narsani puxta o'ylashadi va qachon esa intuitiv qarorlar qabul qilishadi?
86. Odamlar ko'pincha qanday salbiy his-tuyg'ularni boshdan kechiradilar?
87. Xulq atvor iqtisodiyotining samaradorligini qanday o'lchash mumkin?
88. Xulq atvor iqtisodiyoti sohasida qanday metodlar ishlatiladi?
89. Odamlar iqtisodiy qarorlar qabul qilishda ko'pincha qanday noaniqlikdan qochishadi?
90. Iqtisodiy qarorlarni qanday qilib yanada samarali qilish mumkin?
91. Nudgingning turli shakllari qanday?
92. Xulq atvor iqtisodiyotining qarorlar qabul qilishga ta'siri qanday o'zgaradi?
93. Ko'rsatkichlarning iqtisodiy qarorlarga qanday ta'sir qilishi mumkin?
94. Insonlar qanday qilib xatolarni oldini olish uchun o'z qarorlarini qayta ko'rib chiqadilar?
95. Ko'plab qarorlarni bir vaqtda qabul qilishda qanday omillar muhim?
96. Boshqaruvda qarorlar qanday tushuntiriladi?
97. Hayotiy qarorlar qabul qilishda qanday iqtisodiy muammolar yuzaga keladi?
98. Samarali iqtisodiy qarorlar uchun qanday yondashuvlar mavjud?
99. Insonlarning motivatsiyasining iqtisodiy qarorlarga qanday ta'siri bor?
100. Insonlar o'z tanlovlarini qanday qilib tezda amalga oshiradilar?

2. Namangan davlat universiteti 70310102-Iqtisodiyot (o'zbek) mutaxassisligi kunduzgi ta'lif shakli 1-bosqich talabalari uchun "Xulq-atvor iqtisodiyoti" fanidan 2024/2025 o'quv yili bahorgi semestrda o'tkaziladigan yakuniy nazorat uchun mustaqil ta'lif mavzulari yuzasidan nazorat savollar banki

1. Nega odamlar ba'zida iqtisodiy qarorlar qabul qilishda yanada kam samarali tanlovlardan qilib qilishadi?
2. Xulq atvor iqtisodiyotining psixologik omillar bilan bog'liqligini qanday tushuntirishingiz mumkin?
3. Ratsionallik va emotsional qarorlar o'rtaqidagi muvozanatni qanday saqlash mumkin?
4. Qarorlarni ko'rsatishning qanday metodlarini qo'llash mumkin?
5. Qanday qilib iqtisodiy qarorlar qabul qilishni yaxshilash mumkin?
6. Xulq atvor iqtisodiyoti qanday qilib raqobatni yaxshilaydi?
7. Ratsional va no-ratsional qarorlarni qanday farqlaysiz?
8. Hayotdagi muammolarni qanday iqtisodiy tarzda tushuntirishingiz mumkin?
9. Insonlarning xatolarga yo'l qo'yish sabablari qanday tushuntiriladi?
10. Riskni baholashda qanday metodlarni qo'llash mumkin?
11. Nudgingning samarali bo'lishi uchun qanday omillar kerak?
12. Iqtisodiy qarorlar qabul qilishda qanday kelajakdagi risklar ko'rib chiqilishi kerak?
13. Xulq atvor iqtisodiyotining iqtisodiy qarorlarga qanday ta'siri bor?
14. Psixologik yondoshuvlar va iqtisodiy qarorlarni qabul qilish o'rtaqidagi aloqani qanday tushuntirasiz?
15. Ratsional qarorlar qabul qilishda qanday kognitiv biaslardan saqlanish mumkin?
16. Ko'rsatilgan tanlovlarning iqtisodiy qarorlar qabul qilishdagi o'rnini qanday?
17. Ratsionallikning kognitiv xatolar bilan aloqasi qanday?
18. Odamlar qanday qilib risklarni baholashadi?
19. Odamlarning iqtisodiy qarorlari haqida qanday yondashuvlar mavjud?
20. Iqtisodiy qarorlar qabul qilishda nimani yaxshi qilish mumkin?
21. Qanday qilib nudgingni samarali qo'llash mumkin?
22. Risk va noaniqlikni qanday baholaysiz?
23. Samarali qarorlar qabul qilishda qanday qadamlarni bosish kerak?
24. Xulq atvor iqtisodiyoti qanday qilib qarorlar qabul qilishni o'zgartiradi?
25. Ko'rsatilgan ehtimollar iqtisodiy qarorlarga qanday ta'sir qiladi?
26. Kognitiv biaslar va iqtisodiy qarorlar o'rtaqidagi aloqani qanday izohlaysiz?
27. Iqtisodiy qarorlar qabul qilishda o'zgaruvchan omillar qanday hisobga olinadi?
28. Hayotiy qarorlar va iqtisodiy qarorlar o'rtaqidagi farq qanday tushuntiriladi?
29. Insonlar qanday qilib o'z qarorlarini qayta ko'rib chiqadilar?
30. Insonlarning iqtisodiy qarorlari qanday qilib o'zgaradi?
31. Fikrlar va qarorlar o'rtaqidagi aloqani qanday tushuntirasiz?
32. Xulq atvor iqtisodiyoti orqali qanday yangi qarorlar qabul qilish mumkin?
33. Ratsionallik va xulq atvor iqtisodiyoti o'rtaqidagi farqni qanday tushuntirasiz?
34. Kognitiv buzilishlar iqtisodiy qarorlarga qanday ta'sir qiladi? .

35. Ratsional va no-ratsional qarorlarni farqlashda qanday yondoshuvlarni ishlatish mumkin?
36. Odamlar iqtisodiy qarorlar qabul qilishda qanday yondoshuvlarni qo'llashadi?
37. Qarorlar qabul qilishda qanday iqtisodiy yondoshuvlarni qo'llash mumkin?
38. Insonlar ko'pincha o'z qarorlaridan qanday xatolar qilishadi?
39. Xulqatvor iqtisodiyotining iqtisodiy modellarni qanday yaxshilaydi?
40. Ko'rsatilgan tanlovlarning iqtisodiy qarorlarga qanday ta'sir qiladi?
41. Insonlar o'z tanlovlарини qanday qilib baholaydilar?
42. Iqtisodiy qarorlar qabul qilishda nimani yaxshilash kerak?
43. Nudgingning samarali ishlashini qanday ta'minlash mumkin?
44. Hayotdagи qarorlar va iqtisodiy qarorlar o'rtasidagi aloqani qanday tushuntirasiz?
45. Xulq atvor iqtisodiyotida xatolarni oldini olishning qanday usullari mavjud?
46. Iqtisodiy qarorlar va sub'ektiv baholash o'rtasidagi aloqani qanday tushuntirasiz?
47. Riskni baholashda qanday metodlarni qo'llash mumkin?
48. Iqtisodiy qarorlar qabul qilishda qanday maqsadlarni ko'zlaymiz?
49. Ko'rsatilgan ehtimollar va iqtisodiy qarorlar qanday bog'langan?
50. Iqtisodiy qarorlar qabul qilishda qanday kognitiv biaslar mavjud?
51. Xulq atvor iqtisodiyoti qanday omillarni hisobga oladi?
52. Iqtisodiy qarorlar qabul qilishda omillar qanday rol o'ynaydi?
53. Riskni qanday baholash mumkin?
54. Ratsionallikning iqtisodiy qarorlarga qanday ta'sir qiladi?
55. Qarorlar qabul qilishda qanday usullarni qo'llash mumkin?
56. Ko'rsatilgan variantlar iqtisodiy qarorlarga qanday ta'sir qiladi?
57. Xulq atvor iqtisodiyotining iqtisodiy qarorlarga ta'siri qanday?
58. Odamlar qanday qilib ma'lumotlarni noto'g'ri talqin qiladilar?
59. "Framing effect" qanday ishlaydi va qanday iqtisodiy qarorlar qabul qilishga ta'sir qiladi?
60. Narxni sezgirlikning yuqoriligi va qarorlar qabul qilishning aloqasi qanday?
61. Xulq atvor iqtisodiyotining raqamlar va statistikaga ta'siri qanday?
62. Iqtisodiy qarorlar qabul qilishda probabilistik fikrlashning roli qanday?
63. Odamlar iqtisodiy qarorlarida qanday "mental tax"lardan foydalanadilar?
64. Narxning aks etishi va iste'molchilar qarorlari o'rtasidagi bog'lanishni tushuntiring.
65. Psixologik narxlar qanday iqtisodiy qarorlar qabul qilishga ta'sir qiladi?
66. Odamlar qanday qilib to'lovni kechiktirishni afzal ko'radilar?
67. Raqamli savdoning xulq atvor iqtisodiyotidagi o'rni qanday?
68. Riskni baholashda odamlar qanday kognitiv xatolarga yo'l qo'yadilar?
69. "Risk aversiya" (xavfdan qochish) nima va qanday ta'sir qiladi?
70. Odamlar qanday xavfga qarshi qarorlar qabul qilishda noto'g'ri baholaydilar?
71. Qarorlar qabul qilishda qanday qilib xavfni kamaytirishga moyil bo'lishadi?
72. Xavfni baholashda "prospect theory" qanday ishlaydi?
73. Xavfga nisbatan odamlarning individual farqlari qanday o'rganiladi?
74. Xavfni qabul qilish va past darajadagi xavfga qanday reaksiya ko'rsatish mumkin?

75. Riskni baholashda "certainty effect" qanday rol o'ynaydi?
76. Xavfni kamaytirish uchun odamlar qanday kognitiv strategiyalarni qo'llaydilar?
77. Xavfga qarshi munosabatlar qanday iqtisodiy xatolarga olib kelishi mumkin?
78. Ijtimoiy ta'sir va iqtisodiy qarorlar o'rtaisdagi bog'lanish qanday?
79. Ijtimoiy tasdiqlash (social proof) qanday iqtisodiy qarorlar qabul qilishga ta'sir qiladi?.
80. Ijtimoiy normaning iqtisodiy qarorlar ustidagi ta'siri qanday?
81. Odamlar ijtimoiy ta'sirni qanday qilib baholaydilar?
82. Ijtimoiy tenglik va iqtisodiy qarorlar o'rtaisdagi bog'lanishni tushuntiring.
83. Odamlar qanday qilib boshqa odamlarning fikrlariga ta'sirlanadilar?
84. Ijtimoiy ta'sir va muhitning iqtisodiy qarorlarga ta'siri qanday bo'ladi?
85. "Anchoring effect" (asosiysi) va u qanday iqtisodiy qarorlar qabul qilishda namoyon bo'ladi?
86. Nima uchun odamlar ko'pincha noto'g'ri qarorlar qabul qilishadi?
87. Hozirgi vaqtdagi iqtisodiy qarorlar va kelajakdagi foyda o'rtaisdagi bog'liqlik qanday?
88. Xulq atvor iqtisodiyotida "time inconsistency" (vaqtli tartibsizlik) qanday ta'riflanadi?
89. "Loss aversion" (yo'qotishdan qo'rqish) degan nima?
90. Riskni qanday baholash odamlarning iqtisodiy qarorlariga ta'sir qiladi?
91. Kognitiv buzilishlar qanday qilib odamlarning iqtisodiy qarorlarini buzadi?
92. Xulq atvor iqtisodiyoti tomonidan taklif qilingan asosiy siyosat vositalari qanday?
93. Odamlar ko'pincha iqtisodiy qarorlar qabul qilishda qanday psixologik to'siqlarni boshdan kechiradilar?
94. Qanday qilib iqtisodiy tahlilchilar odamlarning xulq atvorini o'rganadilar?
95. Ijtimoiy ehtiyojlar va hissiy qarorlar qanday iqtisodiy natijalarga olib keladi?
96. Xulq atvor iqtisodiyoti qanday qilib bozorlardagi qattiq raqobatni tushuntiradi?
97. Hissiy qaramlik va iqtisodiy qarorlar o'rtaisdagi bog'liqliknini qanday tushuntirish mumkin?
98. Odamlar qanday qilib mukofotlash tizimiga ta'sir ko'rsatadi va bu iqtisodiy qarorlarga qanday ta'sir qiladi?
99. Xulq atvor iqtisodiyotining iqtisodiy siyosatdagi amaliy qo'llanilishi qanday?
100. Ijtimoiy va iqtisodiy xavf-xatarlar xulq atvor iqtisodiyotida qanday tushuntiriladi?

Fan bo'yicha yakuniy nazorat savollari Yashil iqtisodiyot va barqaror biznes kafedrasining 2025 yil "7.... most yil yig'ilishida muxokama etilgan va ma'qullangan.

Fakultet dekanı
Kafedra mudiri
Tuzuvchi(lar)

A.Baratov
B.Urinov
I.Soliyev